

STANDARDY OCHRONY MAŁOLENICH PRZED KRZYWDZENIEM

Fundacja Uśmiech Świetlika

2024

Spis treści

I. Preambuła	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
II. Bezpieczna rekrutacja Pracowników	5
III. Bezpieczna relacji personel-dziecko	6
IV. Ochrona wizerunku i danych osobowych małoletnich	9
V. Rozpoznawanie przemocy wobec małoletnich.....	10
VI. Rozpoznawanie przemocy wobec małoletnich z niepełnosprawnością	12
VII. Interwencja w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletnich.....	14
VIII. Podejrzenie krzywdzenia małoletnich przez osobę ze środowiska rodzinnego	15
IX. Podejrzenie krzywdzenia małoletnich przez pracownika Fundacji.....	16
X. Podejrzenie krzywdzenia małoletnich przez innych małoletnich	17
XI. Podejrzenie o cyberprzemoc.....	18
XII. Procedura Niebieskiej Karty	20
XIII. Ważne telefony i adresy.....	22
XIV. Monitorowanie Standardów Ochrony Małoletnich	23

I. Preambuła

Główną i niepodważalną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez Prezes Fundacji, Zarząd oraz Pracowników Fundacji „Uśmiech Świetlika” jest działanie dla dobra małoletnich i w ich najlepszym interesie. Prezes Fundacji, Zarząd oraz Pracownicy Fundacji zobowiązani są do traktowania małoletnich z szacunkiem oraz uwzględnienia ich potrzeb.

Niedopuszczalne jest stosowanie przez Prezes Fundacji, Zarząd oraz Pracowników Fundacji wobec małoletnich przemocy w jakiegokolwiek formie. Prezes Fundacji, Zarząd oraz Pracownicy Fundacji, realizując powyższe cele, działają w ramach obowiązującego prawa, Regulaminu Fundacji oraz swojej wiedzy i kompetencji.

Niniejszy dokument skierowany jest do Prezes Fundacji, Zarządu oraz wszystkich Pracowników Fundacji (również wolontariuszy, stażystów) oraz rodziców małoletnich.

Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem to zbiór zasad, które tworzą bezpieczne i przyjazne środowisko zarówno w siedzibie Fundacji, jak i organizowanych przez Fundację imprezach, a także określają sposób podejmowania wszelkich działań zapobiegających krzywdzeniu małoletnich.

Wewnętrzne procedury regulujące ochronę małoletnich przed przemocą są zgodne z obowiązującymi w Fundacji dokumentami: Statutem, Regulaminem, Polityką bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych oraz obowiązującymi przepisami prawa:

- Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
- Konwencji o Prawach Dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991.120.526 ze zm.)
- Ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 ze zm.)
- Ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 900 ze zm.)
- Ustawą z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.)
- Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta"
- Ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.).

Dokument Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujący w Fundacji „Uśmiech Świetlika” reguluje procedury ochrony małoletnich przed krzywdzeniem, sposób rozpoznawania oraz reagowania na niepokojące sytuacje, w określony procedurami sposób postępowania.

Ilekcroć w niniejszym dokumencie jest mowa o:

- **krzywdzeniu małoletnich** należy rozumieć - każde zamierzone lub niezamierzone działanie oraz zaniechanie działań ze strony rodzica/opiekuna, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny małoletniego. Krzywdzenie to też bezczynność społeczeństwa lub instytucji, a także rezultat takiej bezczynności, który ogranicza równe prawa małoletnich i zakłóca ich optymalny rozwój.

Wyróżniamy następujące wymiary zjawiska krzywdzenia:

- **przemoc psychiczną** - przymus, groźby, obrażanie, wyzywanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, krzyczenie, wyśmiewanie, lekceważenie,
  - **przemoc fizyczną** - szarpanie, kopanie, popychanie, policzkowanie, przypalanie papierosem, bicie ręką przy użyciu przedmiotów, klaps,
  - **przemoc seksualną** - gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych zachowań seksualnych,
  - **przemoc ekonomiczną** - unikanie płacenia alimentów, zakazywanie członkowi rodziny pracy lub edukacji w celu zdobycia zatrudnienia, przywłaszczanie do swoich celów wspólnych środków na utrzymanie rodziny,
  - **zaniedbanie** - głodzenie, niedostarczanie odpowiedniej ilości jedzenia, nieodpowiednia higiena lub jej brak, niezgłaszanie się z małoletnim do lekarza (gdy tego wymaga), brak leczenia mimo zaleceń lekarzy, niedopilnowanie w kwestii edukacji, brak przejawiania zainteresowania, w jaki sposób małoletni spędza wolny czas, jaki ma zainteresowania, problemy oraz potrzeby,
  - **alienację rodzicielską** - ograniczenie kontaktu i izolowanie małoletniego od drugiego rodzica, odcinanie drugiego rodzica od informacji dotyczących małoletniego, wymazywanie drugiego rodzica z życia małoletniego, niszczenie zdjęć i pamiątek, przedstawianie drugiego rodzica w złym świetle, zakazywanie małoletniemu swobodnego mówienia i wyrażania miłości do drugiego rodzica,
  - **cyberprzemoc** - zachowanie podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość. Ta forma przemocy polega na zachowaniu, które może wzbudzić w osobie doznającej przemocy poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia. Jest to nowe zjawisko, które nasila się w wyniku bardziej intensywnego korzystania z Internetu i narzędzi informatycznych.
- **przemocy domowej** - należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
  - naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
  - powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
  - ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
  - istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;
- **Pracownikowi Fundacji** – należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę, umowy cywilno-prawnej, wolontariatu lub praktyk;
- **małoletnim** – należy rozumieć małoletnie/ich z orzeczoną niepełnosprawnością biorących udział w zajęciach organizowanych przez Fundację, zarówno w siedzibie Fundacji, jak i poza nią,
- **osobie odpowiedzialnej za Wewnętrzne procedury regulujące ochronę małoletnich przed krzywdzeniem zwany również koordynatorem** – należy rozumieć wyznaczonego przez Prezes Fundacji osobę, która sprawuje osobisty nadzór nad realizacją wewnętrznych procedur ochrony małoletnich przed przemocą,

- **Zespół Interwencyjny** to powołany przez Prezes Fundacji zespół (w przypadku podejrzenia stosowania przemocy fizycznej lub psychicznej oraz podejrzenia wykorzystania seksualnego wobec małoletnich), w skład którego wchodzi: Prezes Fundacji, osoba sprawująca osobisty nadzór nad realizacją wewnętrznych procedur ochrony małoletnich przed przemocą oraz inne osoby mające wiedzę na temat krzywdzenia małoletniej/ego.

II. Bezpieczna rekrutacja pracowników

Prezes Fundacji „Uśmiech Świetlika” zatrudnia osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje do pracy z małoletnimi z orzeczoną niepełnosprawnością. W celu sprawdzenia powyższego, Prezes Fundacji podczas rekrutacji weryfikuje informacje na temat:

- wykształcenia,
- kwalifikacji zawodowych,
- przebiegu dotychczasowego zatrudnienia kandydata.

Prezes Fundacji może prosić kandydatkę/kandydata o przedstawienie referencji od poprzedniego pracodawcy lub o podanie kontaktu do osoby, która takie referencje może wystawić. Podstawą dostarczenia referencji lub kontaktu do byłych pracodawców jest zgoda kandydatki/kandydata. Niepodanie takich danych, w świetle obowiązujących przepisów, nie powinno rodzić dla tej osoby negatywnych konsekwencji w postaci np. odmowy zatrudnienia wyłącznie w oparciu o tę podstawę.

Przed dopuszczeniem Pracownika do wykonywania obowiązków związanych z opieką, wychowaniem oraz edukacją małoletnich z niepełnosprawnością Prezes Fundacji jest zobowiązana sprawdzić osobę ubiegającą się o zatrudnienie w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym. Wydruk z Rejestru przechowywany jest w aktach osobowych Pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej osoby zatrudnionej W Fundacji w oparciu o umowę cywilnoprawną, wolontariatu, praktyki.

Jednym z wymogów zatrudnienia Pracownika jest jego niekaralność. Pracownik Fundacji nie może być skazany prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne:

- przestępstwo,
- przestępstwo skarbowe.

Z tego względu jeszcze przed zatrudnieniem Prezes Zarządu żąda od kandydata przedstawienia informacji o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego. Nie ma takiej konieczności jedynie wówczas, gdy Pracownik jest ponownie zatrudniany w Fundacji, a przerwa w zatrudnieniu nie przekroczyła 3 miesięcy. W przypadku niemożliwości przedstawienia informacji z KRK Pracownik zobowiązany jest do złożenia oświadczenia o niekaralności oraz toczących się postępowania przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych.

Każdy przyjmowany do Fundacji „Uśmiech Świetlika” Pracownik jest zapoznawany z niniejszymi procedurami a fakt zapoznania się potwierdza własnoręcznym podpisem na stosownym formularzu.

III. Bezpieczna relacja personel-dziecko

Nadrzędnym celem wszelkich działań podejmowanych przez Prezesa Fundacji, Zarząd oraz Pracowników Fundacji jest promowanie dobra małoletnich oraz ich najlepszego interesu. Personel traktuje wszystkich małoletnich z szacunkiem, dba o ich godność oraz potrzeby. Absolutnie niedopuszczalne jest stosowanie wobec małoletnich z niepełnosprawnością przemocy w jakiegokolwiek formie.

Prezes Fundacji, Zarząd oraz Pracownicy Fundacji w pełni przestrzegają obowiązującego prawa, Regulaminu Fundacji oraz bazują na swoich kompetencjach by osiągać te cele. Zasady tworzenia bezpiecznych relacji z małoletnimi obowiązują Prezes Fundacji, Zarząd oraz Pracowników Fundacji, wolontariuszy i stażystów i są potwierdzone przez podpisanie odpowiedniego oświadczenia.

Prezes Fundacji, Zarząd oraz Pracownicy Fundacji (w tym wolontariusze i stażyści) są zobowiązani do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi z niepełnosprawnością. Należy za każdym razem rozważyć, czy reakcja, komunikat lub działanie wobec małoletnich jest adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych małoletnich.

Ważna informacja dla Pracowników!

**Aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji Twojego zachowania
działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych.**

Komunikacja z małoletnimi z niepełnosprawnością:

- W komunikacji z małoletnimi z niepełnosprawnością należy zachować cierpliwość i szacunek.
- Należy słuchać uważnie małoletnich i udzielać im odpowiedzi adekwatnych do wieku, możliwości psychofizycznych i danej sytuacji.
- Nie wolno zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać małoletnich.
- Nie wolno krzyczeć na małoletnich w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa tychże małoletnich lub innych małoletnich.
- Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletnich wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małoletnich. Obejmuje to wizerunek małoletnich, informacje o ich sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
- Należy szanować prawo małoletnich do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępianie od zasady poufności, aby chronić małoletnich, należy wyjaśnić im to najszybciej jak to możliwe.
- Nie wolno zachowywać się w obecności małoletnich w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małoletnich relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
- Należy zapewnić małoletnich, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć Tobie lub wskazanej osobie i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.

Kontakt fizyczny z małoletnimi

Każde przemocowe działanie wobec małoletnich jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z małoletnimi może być stosowny gdy spełnia zasady bezpiecznego kontaktu oraz jest odpowiedzią na potrzeby małoletnich w danym momencie, uwzględnia wiek małoletnich, ich etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny.

W kontakcie z małoletnimi należy kierować się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując ich reakcję, pytając ich o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez małoletnich lub osoby trzecie.

- Nie wolno bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej małoletnich.
- Nigdy nie wolno dotykać małoletnich w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
- Zawsze należy być przygotowanym na wyjaśnienie swoich działań.
- Nigdy nie wolno angażować się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z małoletnimi czy brutalne zabawy fizyczne.
- Należy zachować szczególną ostrożność wobec małoletnich, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że małoletni będą dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach należy reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.
- Kontakt fizyczny z małoletnimi nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli zaistnieje sytuacja bycia świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub innych małoletnich, zawsze należy poinformować o tym osobę odpowiedzialną i/lub postąpić zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.
- W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec małoletniego, należy unikać innego niż niezbędny kontaktu fizycznego. Dotyczy to zwłaszcza pomagania małoletniemu w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu i korzystaniu z toalety. Należy zadbać o to, aby w każdej z czynności pielęgnacyjnej i higienicznej asystowała inna osoba z Fundacji. Jeśli pielęgnacja i opieka higieniczna nad małoletnimi należą do obowiązków zawodowych, Pracownik będzie przeszkolony w tym kierunku.

Kontakty poza godzinami pracy

Co do zasady, kontakt z małoletnimi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.

- Nie wolno zapraszać małoletnich do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy.
- Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z małoletnimi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy).
- Jeśli zachodzi konieczność spotkania z małoletnimi poza godzinami pracy, należy poinformować o tym Prezes Fundacji, a rodzice/opiekunowie prawni małoletnich muszą wyrazić zgodę na taki kontakt (w formie pisemnej).

- Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli małoletni i rodzice/opiekunowie małoletnich są osobami bliskimi wobec Pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych małoletnich, ich rodziców oraz opiekunów.

IV. Ochrona wizerunku i danych osobowych małoletnich

Fundacja „Uśmiech Światlika” zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych małoletnich zgodnie zobowiązującymi przepisami prawa. Fundacja, uznając prawo małoletnich do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę ich wizerunku.

W naszych działaniach kierujemy się odpowiedzialnością i rozważą wobec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków małoletnich.

Dzielenie się zdjęciami i filmami z naszych aktywności służy celebrowaniu sukcesów małoletnich, dokumentowaniu naszych działań i ma zawsze na uwadze bezpieczeństwo małoletnich.

Fundacja rozpoczynając działanie z małoletnimi uzyskuje pisemne zgody rodziców (opiekunów) na wykonanie małoletnim oraz publikowanie ich w mediach społecznościowych oraz stronie internetowej Fundacji. Rodzic/opiekun prawny ma prawo wycofać swoją zgodę w każdym momencie trwania współpracy, bez wskazywania uzasadnienia swojej decyzji. Jeśli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna, zgoda rodziców/opiekunów prawnych dziecka nie jest wymagana.

Jeśli rodzice lub opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na utrwalenie wizerunku małoletnich, będziemy respektować ich decyzję.

V. Rozpoznawanie przemocy wobec małych

Występowanie pojedynczego symptomu nie zawsze mówi o tym, że mały doświadcza przemocy, jeśli jednak symptom powtarza się, bądź występuje ich kilka równocześnie z dużym prawdopodobieństwem możemy określić, że mamy do czynienia z krzywdzeniem małego.

Bezwzględnie należy zareagować, gdy mały:

- są brudni, nieprzyjemnie pachną,
- kradną jedzenie, pieniądze itp.,
- żebrzą,
- są głodni,
- nie otrzymują potrzebnej im opieki medycznej, szczepień, okularów itp.,
- mają widoczne obrażenia ciała (siniaki, poparzenia, ugryzienia, złamania kości itp.), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić - obrażenia są w różnej fazie gojenia,
- podają wyjaśnienia dotyczące obrażeń, które wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp. – mały często je zmieniają,
- nadmiernie zakrywają ciało, ubrani są niestosownie do sytuacji i pogody,
- boją się rodzica lub opiekuna, boją się przed powrotem do domu,
- wzdrygają się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła,
- cierpią na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.,
- są bierni, wycofani, ulegli, przestraszeni, depresyjni, itp. lub zachowują się agresywnie, buntują się, samookaleczają itp.,
- osiągają słabsze wyniki w edukacji w stosunku do swoich możliwości,
- uciekają w świat wirtualny (gry komputerowe, Internet itp.),
- moczą się i zanieczyszczają bez powodu lub w konkretnych sytuacjach, czy też na widok określonych osób,
- mają otarcia naskórka, bolesność narządów płciowych i/lub odbytu,
- w pracach artystycznych, rozmowach, zachowaniu prezentują elementy i motywy seksualne,
- uciekają z domu,
- prezentują nagłą i wyraźną zmianę w zachowaniu,
- mówią o przemocy, opowiadają o sytuacjach, których doświadczają,
- inne...

Należy zwrócić uwagę, gdy rodzic/opiekun:

- podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje lub odmawia wyjaśnienia przyczyn obrażeń małego,
- odmawia, nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem małego,
- mówi o małym w negatywny sposób, ciągle obwinia, poniża i strofuje małego (np.: używając określeń takich, jak „idiota”, „gnojek”, „gówniarz”),
- poddaje małego surowej dyscyplinie lub jest nadopiekuńczy lub zbyt pobłażliwy lub odrzuca małego,
- nie interesuje się losem i problemami małego,
- często nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa mały,
- jest apatyczny, pogrążony w depresji,
- zachowuje się agresywnie,

- ma zaburzony kontakt z rzeczywistością np.: reaguje nieadekwatnie do sytuacji, wypowiada się niespójnie,
- nie ma świadomości lub neguje potrzeby małego,
- faworyzuje jedno z rodzeństwa,
- przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym z małym (na przykład podczas zabawy),
- nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.

Jak rozmawiać z dzieckiem krzywdzonym?:

- Należy zadbać o sprzyjające warunki rozmowy.
- Należy przyjąć pozycję ciała dostosowaną do pozycji małego – usiąść lub przykucnąć.
- Należy używać języka zrozumiałego dla małego .
- Należy okazywać małemu szacunek, akceptację i empatyczne zrozumienie.
- Należy być cierpliwym – mały mogą zaprzeczać prawdzie.
- Nie wolno naciskać na małych – wyznaczenie całej prawdy może łączyć się z ogromnym lękiem.
- Należy unikać naprowadzania małych na odpowiedzi, które chciałbyś usłyszeć.
- Należy okazać zrozumienie (niełatwo jest mówić o trudnych sprawach, zwłaszcza jeśli dotyczą rodziny).
- Należy pochwalić za odwagę podjęcia rozmowy tj. nie za treść rozmowy, lecz za to, że mówi.
- Zalecana świadomość oznak zaniepokojenia małych o los rodziców – nie wolno wypowiadać przy małych negatywnych opinii o rodzicach.
- Należy nazwać przemoc – przemocą i powiedzieć małej/emu, że nie jest winna/y tego, co zrobił dorosły.
- Należy wesprzeć małą/ego – utwierdzić w przekonaniu, że nie tylko ja/jego to spotkało, że wielu małych przeżywa podobne problemy.
- Należy wyjaśnić małemu w przystępny sposób kierunek działań.
- Należy pamiętać, że sytuacja małego jest niezwykle trudna ze względu na:
  - wstyd,
  - poczucie winy,
  - strach przed ponownym skrzywdzeniem,
  - tajemnicę,
  - lojalność wobec osoby stosującej przemoc.
- W przypadku małych mających trudność wynikającą z uszkodzenia aparatu mowy, w przeprowadzeniu rozmowy należy wykorzystać wersję Standardów Ochrony Małych sporządzoną z wykorzystaniem Metody AAC.

VI. Rozpoznawanie przemocy wobec małych z niepełnosprawnością

Zwracając uwagę na symptomy występujące u małych z niepełnosprawnością, należy skupić się na trudnościach, jakie niesie ze sobą ta niepełnosprawność (lub niepełnosprawności – tzw. niepełnosprawność sprzężona) z którą zmaga się mały.

Mały z niepełnosprawnością, oprócz trudnych dla siebie zmian biologicznych, powstałych na skutek niepełnosprawności, odczuwają zmiany w samopoczuciu a także zmiany związane z adaptacją do nowego środowiska (kontakt w ramach pracy Fundacji).

Rozpoznanie przemocy stosowanej wobec małych z niepełnosprawnością jest zadaniem skomplikowanym i wieloprogowym. Zależność małych z niepełnosprawnością od innych jest większa niż w przypadku małych bez niepełnosprawności.

Mały z niepełnosprawnością są przyzwyczajeni do tolerowania niedogodności, dyskomfortu fizycznego i psychicznego dlatego mogą nie rozpoznawać sytuacji nieprawidłowych i usprawiedliwiać je.

Rodzice i opiekunowie wychowujący małych z niepełnosprawnością mają do zrealizowania bardzo trudne zadanie wynikające z niepełnosprawności małych. Jednak nic nie usprawiedliwia stosowania przemocy wobec dziecka z niepełnosprawnością.

W rozpoznaniu, czy mały/ni doznała/ał przemocy ze strony najbliższych, może być pomocnych kilka źródeł informacji. Są to bezpośrednio informacje pochodzące od świadków stosowanej wobec małego przemocy, ślady przemocy na jej/jego ciele, ujawnienie przez małego/ni, w sposób bezpośrednio lub pośredni tego doznania lub dostrzeżenie specyficznych objawów przemocy.

Ważne informacje!

- **Świadczenie wydarzeń o charakterze przemocy** - świadkami przemocy domowej mogą być domownicy – podejmujący niekiedy, lecz nie zawsze skuteczną interwencję, sąsiedzi obserwujący zaniedbywanie potrzeb małego/ego, a także pracownicy placówki, w której opieką objęci są mały.
- **Ślady fizyczne przemocy** - są to ślady uderzeń, złamania, siniaki, skaleczenia będące w różnych stadiach gojenia się. W przypadku zaniedbania są to także ślady wskazujące na brak dbałości o higienę małego, niezbędne leczenie, pielęgnację, adekwatny do wzrostu i rozmiaru ubiór i obuwanie małych oraz zły stan zdrowia.
- **Ujawnienie doświadczeń przemocy przez małych** – wypowiedzi kierowane do dorosłych, rówieśników, informacje przekazywane niewerbalnie. Bywa, że mały ujawniają wprost krzywdzenie przez bliskich. Z reguły zdarza się to w sytuacji zaostrzenia form przemocy lub gdy czują się bezpiecznie z innym dorosłym, któremu powierzają tę informację. Czasem mały mówią o przemocy w rodzinie innym małym. Nieraz ujawniają takie zdarzenia jako niechęć do kontaktu z osobą krzywdzącą. Mały, którzy nie potrafią mówić o stosowaniu wobec nich przemocy, sygnalizują w dostępny dla siebie sposób, że dzieje im się krzywda, np. poprzez napady płaczu, krzyku, silne, wyraźne reakcje emocjonalne, kiedy widzą osobę stosującą przemoc lub kiedy słyszą, że ktoś o niej.

- **Objawy krzywdzenia** – zmieniony sposób zachowania małoletnich w różnych obszarach ich funkcjonowania. Objawy te ujawniają się, gdy ich wytrzymałość psychiczna na agresję ze strony bliskich jest znacznie przekroczona. Objawy w sferze emocjonalnej przejawiają się jako silne pobudzenie lub wycofanie, w sferze poznawczej – m.in. jako opóźnienie w pokonywaniu kolejnych etapów uczenia się, w sferze społecznej – wycofanie z relacji rówieśniczych lub wchodzenie w skrajnie destrukcyjne relacje. Objawy te mogą być podobne do objawów z obszaru niepełnosprawności lub choroby, i dlatego bywają z nimi mylone. Przykładem takich objawów są zachowania lękowe dziecka, unikanie lub wycofywanie się z kontaktu. Ważna jest analiza, czym zachowania te są determinowane.

Ujawnienie przemocy przez małoletnich jest bardzo trudnym emocjonalnie sposobem wyjścia z relacji z osobą stosującą przemoc. Wymaga to bowiem odwagi i determinacji w warunkach, kiedy stanem naturalnym dla dziecka jest strach przed tym, co stanie się później.

Dziecko pozostaje zazwyczaj w silnej zależności od rodziców, co szczególnie dotyczy dzieci z niepełnosprawnością. Aby zdecydować się na ujawnienie przemocy, małoletni muszą pokonać poczucie lojalności wobec rodzica krzywdzącego. Muszą też zmierzyć się z ryzykiem i niebezpieczeństwem, że ujawnienie przemocy nie tylko nie przyniesie poprawy sytuacji w rodzinie, a wręcz ją pogorszy.

Małoletni z niepełnosprawnością mają utrudnioną sytuację powodowaną trudnościami z rozpoczęciem procesu ujawniania krzywdzenia.

WAŻNE!

- Małoletni, mówiąc o doznawanej przemocy, nie podają wszystkich informacji o swoich przeżyciach.
- Małoletnim towarzyszy lęk o los rodzica, opiekuna oraz swój własny.
- Okoliczności ujawnienia procesu krzywdzenia są związane z odseparowaniem małoletniego od osoby krzywdzącej – odległość równa się poczuciu bezpieczeństwa, bliskość oznacza lęk.
- Pojawiające się zniekształcenia w sposobie myślenia małoletniego powodują poczucie winy i odpowiedzialności za doznawaną przemoc.

Wykorzystano: K. Fenik-Gaberle, R. Kałucka, *Dziecko niepełnosprawne oraz chore przewlekłe a przemoc w rodzinie. Rozpoznanie*. Scenariusz szkolenia dla pracowników oświaty. Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2019 r.

VII. Interwencja w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletnich

---

- W przypadku uzyskania przez Prezes Fundacji, Zarząd oraz Pracownika Fundacji (w tym wolontariuszy, praktykantów) informacji, że istnieje podejrzenie krzywdzenia małoletniego, każda z tych Osób ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji do **Koordynatora Pani Teresy Wagner-Tomaszewskiej (tel. 782 665 909)**, jako osoby wskazanej przez Prezes Fundacji do nadzoru nad Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi w Fundacji.
- Koordynator przeprowadza wstępną rozmowę z małoletnim dotyczącą zaobserwowanej sytuacji.
- Prezes Fundacji wspólnie z Koordynatorem, na podstawie przeprowadzonej rozmowy z małoletnią/nim oraz obserwacji i spostrzeżeń sporządza opis sytuacji małoletniej/ego oraz plan pomocy małoletniemu.
- Plan pomocy małoletniemu będzie zawierał wskazania dotyczące:
  - podjęcia przez Fundację działań w celu zapewnienia małoletniej/emu bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji,
  - wsparcia, jakie Fundacja jest w stanie zapewnić małoletniemu.

W przypadkach bardziej skomplikowanych Prezes Fundacji powołuje **Zespół Interwencyjny**, w skład którego wchodzi: Prezes Fundacji, Koordynator oraz Pracowni/cy posiadający o krzywdzeniu małoletniej/ego.

- Plan pomocy małoletniemu jest przedstawiany przez Prezesa Fundacji lub Koordynatora rodzicom (opiekunom) z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
- Prezes Fundacji lub Koordynator są zobowiązani do poinformowania rodziców (opiekunów) małoletniej/ego o obowiązku Fundacji do zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji (prokuratura/Policja lub sąd rodzinny).
- Po poinformowaniu rodziców przez osoby wskazane powyżej o planie działania – Prezes Fundacji lub z jej upoważnienia Pani Teresa Wagner-Tomaszewska składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/Policji lub wniosek o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego właściwego wg pobytu małoletniego.
- Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji. Kartę załącza się do akt pracy małoletniego.
- Prezes Fundacji, Zarząd oraz Pracownicy (w tym wolontariusze i praktykanci) a także inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu małoletnich lub informacje z tym związane, są zobowiązani do zachowania tych informacji w tajemnicy wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

VIII. Podejrzenie krzywdzenia małoletnich przez osobę ze środowiska rodzinnego

---

- Prezes Fundacji, Zarząd oraz Pracownicy Fundacji (w tym wolontariusze, praktykanci) podejrzewający krzywdzenie małoletnich przez osobę ze środowiska rodzinnego zgłaszają problem do Koordynatora.
- Małoletni zostali skrzywdzeni wówczas, gdy nastąpiła przemoc fizyczna, psychiczna lub małoletnia/tni byli świadkiem przemocy domowej, zostało zagrożone ich dobro lub nastąpiło podejrzenie przestępstwa popełnionego na szkodę dziecka.
- Prezes Fundacji powołuje Zespół Interwencyjny, który zapoznaje się z okolicznościami zdarzenia i:
  - prowadzi rozmowę wyjaśniającą z małoletnim w obecności pedagoga/psychologa,
  - prowadzi rozmowę z rodzicem - opiekunem (w przypadku przemocy domowej z rodzicem/opiekunem niekrzywdzącym) w obecności pedagoga/psychologa,
  - przedstawia zauważone formy i okoliczności krzywdzenia małoletniej/ego,
  - informuje o zachowaniach lub wypowiedziach małoletniej/ego wskazujących na doznawanie krzywdzenia,
  - omawia rolę rodzica (opiekuna) w podejmowaniu interwencji (wspieranie małoletniej/ego) - proponuje wsparcie,
  - informuje o ustawowym obowiązku podjęcia interwencji prawnej oraz informuje o placówkach świadczących pomoc.
- Prezes Fundacji lub Koordynator może złożyć zawiadomienie do Policji lub do prokuratury.
- Wszystkie czynności dokumentowane są protokołem, który składa się z wyjaśnień i podpisów uczestników postępowania.

IX. Podejrzanie krzywdzenia małoletnich przez Pracownika Fundacji

---

- Osoba podejrzewająca krzywdzenie małoletniego przez Prezesa Fundacji, Zarząd oraz Pracowników (w tym wolontariuszy, praktykantów) zgłasza, w formie notatki służbowej, Koordynatorowi.
- Koordynator zapoznaje się z okolicznościami zdarzenia, prowadzi rozmowę wyjaśniającą z osobą podejrzaną o krzywdzenie małoletniej/ego, małoletnią/nim w obecności pedagoga lub psychologa/, jego rodzicami lub prawnymi opiekunami.
- Prezes Fundacji, do czasu wyjaśnienia zdarzenia odsuwa osobę podejrzaną o krzywdzenia małoletniej/ego od bezpośredniego kontaktu z wszystkimi małoletnimi.
- W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletnich przez Prezesa Fundacji, działanie Prezesa zawieszają się do czasu wyjaśnienia sprawy.
- Wszystkie czynności dokumentowane są protokołem zawierającym wyjaśnienia uczestników postępowania.

X. Podejrzanie krzywdzenia małoletnich przez innych małoletnich

---

- Osoba podejrzewająca krzywdzenie małoletniej/ego przez innych małoletnich lub krzywdzony małoletni zgłasza problem do Koordynatora.
- Koordynator zobowiązana jest do przeprowadzenia rozmowy z małoletnim dotkniętym krzywdzeniem oraz małoletnim podejrzany o krzywdzenie tegoż małoletniego.
- Po przeprowadzeniu rozmowy Koordynator wraz z Prezes Fundacji zobowiązany jest opracować plan pomocowy dla małoletniego doznającego przemocy/agresji oraz dla małoletniego podejrzanego o jej stosowanie.
- W przypadku bardziej skomplikowanym Koordynator zobowiązany jest zgłosić problem do Prezes Fundacji oraz poinformować rodziców bądź opiekunów tychże małoletnich.
- Prezes Fundacji powołuje Zespół Interwencyjny, w skład którego wchodzi Prezes Fundacji, Koordynator oraz osoba posiadająca wiedzę na temat zaistniałej sytuacji.
- Prezes Fundacji lub Koordynator zawiadamia w formie pisemnej sąd rodzinny właściwy wg miejsca pobytu małoletniego podejrzewanego o krzywdzenie innego małoletniego o zaistniałej sytuacji.

XI. Podejrzanie o cyberprzemoc

Korzystanie z Internetu w siedzibie Fundacji jest dostępne wyłącznie dla Prezes Fundacji, Zarządu oraz Pracowników Fundacji (w tym wolontariuszy, praktykantów) i nikt inny dostępu do sieci internetowej Fundacji nie posiada.

Zatem dostęp małoletnich przebywających w siedzibie Fundacji lub poza nią (organizowane przez Fundację imprezy) jest niemożliwy.

Jeżeli zaś małoletni skorzystają, za zgodą rodziców/opiekunów z dostępu do własnych sieci internetowych Fundacja za skutki tego działania nie przyjmuje odpowiedzialności.

Jednak, gdy małoletnia/tni poinformuje Prezes Fundacji, Zarząd lub Pracownika Fundacji (w tym wolontariusza, praktykanta) o tym, że w trakcie trwania organizowanych przez Fundację zajęć doszło do cyberprzemocy (gdy małoletni skorzystali z własnych sieci internetowych) działania interwencyjne zostaną podjęte.

W przypadku, gdy do cyberprzemocy dochodzi na płaszczyźnie uczeń-uczeń:

- Osoba podejrzewająca krzywdzenie małoletniego przy użyciu środków elektronicznych, lub krzywdzony małoletni zgłosi problem, zobowiązana jest zgłosić sytuację (w formie notatki urzędowej) Koordynatorowi.
- Koordynator zobowiązana jest do przeprowadzenia rozmowy z małoletnim, który doświadczył cyberprzemocy oraz małoletnim, wobec którego istnieje przypuszczenie, że cyberprzemoc zastosował.
- Po przeprowadzeniu rozmowy Koordynator jest zobowiązana opracować plan dla obu małoletnich.
- Koordynator wzywa rodziców/opiekunów obu małoletnich i informuje o zaistniałej sytuacji.
- Prezes Fundacji powołuje Zespół Interwencyjny, w skład którego wchodzi: Prezes Fundacji, Koordynator oraz osoba, która zna problem i może przyczynić się do jego rozwiązania.

W sytuacji, gdy osobą podejrzaną o stosowanie cyberprzemocy jest inna niż uczeń osoba:

- W przypadku uzyskania przez Prezesa Fundacji, Zarząd oraz Pracownika Fundacji (w tym wolontariuszy, praktykantów) informacji, że małoletni jest krzywdzony przy użyciu środków komunikacji elektronicznej na odległość należy informację, w formie pisemnej notatki służbowej, zgłosić Koordynator.
- Koordynator wzywa rodziców/opiekunów małoletniej/ego, krzywdzonego cyberprzemocą i informuje ich o zdiagnozowanej sytuacji.

Poważne przypadki cyberprzemocy przebiegające z naruszeniem prawa (np. groźby karalne, propozycje seksualne, publikowanie nielegalnych treści)

powinny zostać bezwzględnie zgłoszone do Policji.

Zgłoszenia może dokonać rodzic/opiekun dziecka lub Prezes Fundacji oraz Koordynator.

- Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji. Kartę załącza się do teczki małoletniej/ego.
- Prezes Fundacji, Zarząd oraz pracownicy Fundacji (w tym wolontariusze, praktykanci) , którzy podjęli informację o cyberprzemocy wobec małoletniego lub informację z tym związane, są

zobowiązani do zachowania tych informacji w tajemnicy wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

XII. Procedura Niebieskiej Karty

Podmiotami zobowiązanymi do działania w ramach procedury „Niebieskie Karty” są przedstawiciele:

- jednostek pomocy społecznej,
- gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia.

Wymienione powyżej podmioty są uprawnione i zarazem zobowiązane do prowadzenia procedury „Niebieskiej Karty” w każdym przypadku uzasadnionego podejrzenia zaistnienia przemocy domowej.

Procedura „Niebieskie Karty” nakłada na naszą Fundację określone zadania w przypadku uzasadnionego podejrzenia o stosowanie wobec małoletnich przemocy domowej, jeżeli np. małoletnia/tni:

- **ma ślady przemocy fizycznej** – ślady po uderzeniach, oparzeniach, siniaki, rany, często zdarzające się opuchlizny, złamania, zwichnięcia itd.,
- **ma ślady przemocy psychicznej** – moczenie się, nadmierna potliwość, bóle, zaburzenia mowy związane z napięciem nerwowym itd.,
- **przejawia trudności w nawiązywaniu kontaktu**, posiada niski poziom samooceny, jest wycofana/ny, lękliwa/wy, ma stany depresyjne, jest płacziwa/wy, prezentuje zachowania destrukcyjne, zachowuje się agresywnie i przemocowo, jest apatyczna/ny, nieufna/ny, uzależnia się od innych, jest zastraszana/ny, unika rozmów itp.,
- **ma brudną, nieodpowiednią do wieku i pory roku odzież**, nieadekwatny do wieku rozwój oraz wzrost i wagę, nie korzysta z pomocy lekarza mimo przewlekłej choroby itp..

Procedurę Niebieskiej Karty należy wszcząć na podstawie uzasadnionego podejrzenia zaistnienia przemocy domowej chociażby niepopartego żadnymi dowodami (art. 9d ust. 4 ustawy), ale już dalsze prowadzenie procedury wymaga uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny (art. 9d ust. 2 ustawy).

Zgodnie z definicją, aby można było mówić o przemocy domowej:

- wystarczy jednorazowe działanie lub zaniechanie działania przemocowego,
- musi wystąpić naruszenie praw lub dóbr osobistych drugiej osoby – rozumianych jako prawo do samostanowienia, wolności od przemocy, godności osobistej, dobrego imienia oraz innych praw,
- musi wystąpić działanie lub zaniechanie działania powodujące szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym,
- szkody, które powstają powodują uszczerbek na zdrowiu fizycznym lub na zdrowiu psychicznym, a na powstanie szkody psychicznej wskazuje np. potrzeba korzystania z pomocy specjalistów.

Działanie przemocowe wywołuje cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą – przy czym cierpienia te są subiektywnym odczuciem osoby, która ich doznała.

**Prezes Fundacji, Zarząd oraz Pracownik Fundacji (w tym wolontariusze, praktykanci)
zauważający niepokojące symptomy lub są świadkiem krzywdzenia dziecka
mają obowiązek reagować.**

**W przypadku podjęcia informacji o krzywdzeniu dziecka Osoby powyżej wskazane
zobowiązani są poinformować Koordynatora o zaistniałej sytuacji.**

Procedura Niebieskiej Karty:

- „Niebieską Kartę” zakłada Koordynator, która ma podejrzenie, że w rodzinie małoletniego może dochodzić do przemocy.
- Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w obecności osoby, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową.
- W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec małoletniej/ego, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury, przeprowadza się w obecności rodzica/ opiekuna prawnego lub faktycznego. Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec małoletniej/ego są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej lub pełnoletniej osoby wskazanej przez małoletniego.
- Działania z udziałem małoletniej/ego, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięta/y przemocą domową, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności pedagoga lub psychologa. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta –B”.
- W przypadku, gdy przemoc domowa dotyczy małoletniego, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie (formularza „Niebieska Karta – B” nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc domowa).
- Wypełniony formularz „Niebieska Karta –A” Koordynator przekazuje przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy (wg miejsca zaistnienia zdarzenia) w terminie nie później niż 5 dni roboczych od wszczęcia procedury.

Wszystkie osoby związane z Fundacją „Uśmiech Świetlika” (Prezes Fundacji, Zarząd oraz Pracownicy Fundacji (w tym wolontariusze, praktykanci) oraz inne osoby, które w związku ze współpracą z Fundacją podjęły informację o krzywdzeniu małoletnich dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

XIV. Ważne telefony i adresy

- **Telefon Zaufania** - 19 288 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 20:00 - 08:00; w soboty, niedziele i święta - całodobowo);
- **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”** – tel. 800 120 002 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz e-mail: niebieskalinia@niebieskalinia.info;
- **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” Instytutu Psychologii Zdrowia** – tel. (22) 668 70 00 oraz 116 123 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- **Fundacja Feminoteka** - Telefon przeciwprzemocowy dla kobiet doświadczających przemocy (w tym kobiet transseksualnych) – tel. 888 88 33 88 (telefon czynny od poniedziałku do piątku w godz. 11 – 19);
- **Centrum Praw Kobiet** – tel. 800 107 777 (telefon interwencyjny czynny całą dobę; po połączeniu należy wybrać 1 i potem 3);
- **Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę** – Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży – tel. 116 111 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz Telefon dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia i informacji w zakresie przeciwdziałania i pomocy psychologicznej dzieciom przeżywającym kłopoty i trudności takie jak: agresja i przemoc w szkole – tel. 800 100 100 (linia czynna od poniedziałku do piątku, w godz. 12 – 15);
- **Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka** – tel. 800 12 12 12 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- **Anonimowa Policyjna Linia Specjalna „Zatrzymaj Przemoc”** – tel. 800 120 148 – (bezpłatna linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- **Linia wsparcia psychologicznego Polskiego Czerwonego Krzyża** – tel. (22) 230 22 07 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 16 – 20);
- **Bezpłatna aplikacja mobilna „Twój parasol”** – <https://twojparasol.com/>.

XIII. Monitorowanie Standardów Ochrony Małoletnich

Prezes Fundacji „Uśmiech Świetlika” **wyznacza Panią Teresę Wagner-Tomaszewską, Przewodniczącą Zarządu Fundacji, pedagoga (tel. 782 665 909),** jako osobę odpowiedzialną (**Koordynatora**) za Standardy Ochrony Małoletnich obowiązujące w Fundacji.

Do obowiązków Koordynatora należy:

- monitorowanie realizacji Standardów Ochrony Małoletnich,
- reagowanie na sygnały naruszenia niniejszych Standardów,
- prowadzenie rejestru zgłoszeń,
- proponowanie zmian w niniejszym dokumencie
- rozpoznawanie, za pomocą ankiet, potrzeb szkoleniowych Osób uczestniczących w działalności Fundacji (Prezes Fundacji, Zarząd oraz Pracownicy Fundacji) w zakresie przemocy wobec małoletnich i w razie potrzeby organizację szkoleń w tym zakresie,
- ocena i szacowanie ryzyka wystąpienia przemocy wobec małoletnich w Fundacji.

W sytuacji nieobecności Koordynator w siedzibie Fundacji lub podczas zorganizowanych przez Fundację imprezach, obowiązki Koordynator przejmuje Prezes Fundacji Pani Beata Goc (tel. 882 901 767).

Koordynator zobowiązana jest przeprowadzać raz w roku ankietę monitorującą poziom realizacji wewnętrznych procedur ochrony małoletnich przez krzywdzeniem.

Prezes Fundacji, Zarząd oraz Pracownicy Fundacji (w tym wolontariusze, praktykanci) mogą proponować zmiany w procedurach oraz wskazywać przypadki naruszenia procedur. Koordynator dokonuje opracowania wypełnionych przez te Osoby ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje Prezes Fundacji.

Prezes Fundacji „Uśmiech Świetlika”, wprowadza, razie potrzeby, do dokumentu Standardy Ochrony Małoletnich niezbędne zmiany i ogłasza wszystkim Osobom zaangażowanym w działalność Fundacji nowe brzmienie. Podczas zebrań Zarządu oraz Pracowników, Prezes Fundacji przypomina wszystkim zainteresowanym o obowiązujących w Fundacji procedurach oraz zasadach.